

Léčebná eurytmie

Rudolf Steiner

Ita Wegmanová

Zvláštní význam mezi našimi terapeutickými prostředky má tzv. léčebná eurytmie. Dr. Rudolf Steiner ji vytvořil z antroposofie, a to nejprve jako nové umění. Dr. Steiner často líčil podstatu eurytmie jako umění a eurytmie jako umění se také velmi rozšířila. Staví se na jeviště v člověku, jenž je v pohybu, ale není to umění taneční. Ukazuje se to již v tom, že na člověku se pohybují především ruce a paže. V tomto pohybu se skupiny lidí pozvedají na celek, který se stává umělecky působivým scénickým obrazem.

Všechny pohyby vycházejí z vnitřní podstaty lidské organizace, z níž v prvních letech lidského života prýští řeč. Tak jako se hláska řeči vyvíjí z konstituce člověka, tak při skutečném poznání této konstituce můžeme z člověka a ze skupiny lidí vytěžit pohyby, které jsou skutečnou viditelnou řečí nebo viditelným zpěvem. V těchto pohybech je přitom právě tak málo libovůle jako v řeči samé. Jako nemůžeme v nějakém slově intonovat „O“, když tam patří „I“, tak se také v eurytmii může objevit za I nebo cis jen jeden jednoznačný pohyb. Eurytmie je tak skutečným vyjevením lidské podstaty, která se však z ní nevyvíjí nevědomě jako řeč nebo zpěv, ale může být vyvinutá vědomě na základě skutečného poznání člověka.

Při představení máme na scéně jednotlivce nebo celé skupiny lidí v pohybu. Báseň, která je nyní převáděna do viditelné řeči, se současně se recituje. Obsah básně slyšíme a současně jej vlastně vidíme očima. Nebo se hraje hudební skladba, která se v pohybech opět objevuje jako viditelný zpěv. V eurytmie je dána pohybová plastika, která podstatně rozšiřuje oblast umění. To, co tu bylo nalezeno jako umění, se může rozvíjet ve dvou dalších směrech.

Jeden směr je směr pedagogický. Ve waldorfské škole v Stuttgartu, kterou založil Emil Molt, a kterou vede Rudolf Steiner, se ve všech třídách pěstuje kromě gymnastiky pedagogická eurytmie. Jde o to, že při obyčejné gymnastice se rozvíjí jen dynamika a statika fyzického těla, kdežto do eurytmických pohybů vyzařuje člověk všestranně - tělem, duší i duchem. Eurytmická cvičení prožívá a cítí dospívající člověk jako projev lidské bytosti se stejnou samozřejmostí, s jakou v mladších letech prožíval učení se řeči.

Druhý směr je směr terapeutický. Když se pohyby *úloha* umělecké a pedagogické eurytmie modifikují, takže vyplývají z chorobné podstaty člověka tak jako ostatní pohyby z podstaty zdravé, pak vzniká léčivá eurytmie. Na onemocnělé orgány zpětně působí pohyby, které se takto provádějí. Na pohybu, který je přesně přizpůsoben onemocnění určitého orgánu, vidíme, jak to, co se provádí zevně, pokračuje dovnitř orgánu a působí zde uzdravujícím způsobem. Účinek do nitra nemocného člověka je pak mnohem intenzivnější než u jakékoliv jiné pohybové terapie, protože tímto způsobem se působí na tělo, duši i ducha.

Léčebná eurytmie se však nikdy nesmí stát záležitostí laiků, nesmíme na ni pohlížet v tomto smyslu a ani jí laicky používat (jako diletanti). Eurytmista-léčitel musí být dobře vyškolen ve znalosti lidské organizace a může správně působit jen ve spojení s lékařem. Každé diletantství tu může natropit jen škodu. Eurytmické léčení se proto může provádět jen na podkladě odborné diagnózy. Praktické úspěchy léčivé eurytmie jsou takové, že tuto metodu můžeme prohlásit za blahodárnou součást našeho terapeutického myšlení, zde vylíčeného.